

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Jana Ferneckého a Martina Bobáka ve věci

žalobkyně: **Superboard s.r.o.**, IČO 28477227
sídlem Perucká 2525/21b, 120 00 Praha 2
zastoupená advokátkou JUDr. Martinou Pixovou
sídlem Bozděchova 1840/7, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**
sídlem Staroměstské náměstí 6, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v nečinnosti při vyřízení námítky podjatosti podané žalobkyní dne 13. 11. 2023

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se svou zásahovou žalobou domáhala ochrany před nečinností žalovaného při rozhodování o námítce podjatosti. Popsala, že dne 13. 11. 2023 upozornila na podjatost dvou konkrétních úředních osob odboru stavebního řádu Úřadu městské části Praha 11 (stavební úřad), jejich nadřízených, vč. tajemníka tohoto úřadu a starosty Prahy 11 a dalších úředních osob daného úřadu, jakož i úředních osob stavebního odboru Magistrátu hl. m. Prahy (odvolací orgán) a jejich nadřízených, vč. ředitele magistrátu.
2. Námítka souvisela s řízením o odstranění stavby, vedeným pod sp. zn. OV/23/059134/Fra. Konkrétně jde o stavbu reklamy na čtyřkomínu v ulici X, jejímž vlastníkem je žalobkyně. Podjatost vnímala v postoji Městské části Praha 11 a hl. m. Prahy a některých jejich politiků k umístění venkovní reklamy – na řízení tak existuje zájem svědčící o systémové podjatosti správních orgánů. Žalobkyně popsala, že stavební úřad postoupil námítku podjatosti v části týkající se ředitele stavebního úřadu příslušnému orgánu, tj. Magistrátu hl. m. Prahy, odboru kanceláře ředitele. Dále dne 6. 9. 2024 obdržela sdělení žalovaného z 22. 7. 2024, č. j. MMR-53322/2024-83, kterým žalovaný námítku podjatosti magistrátu vrátil (magistrát žalovanému námítku žalobkyně postoupil v části týkající se ředitele magistrátu) primárně jako opožděnou.
3. Žalobkyně upozornila, že dle § 14 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodne služebně nadřízený dotčené úřední osoby o námítce podjatosti bezodkladně, a to usnesením. Žalovaný ani magistrát tímto způsobem její námítku ani po 10 měsících nevyřídili – konkrétně žalovaný zaslal žalobkyni pouhé sdělení a žalobkyni ani materiálně nevyhověl. Poukázala přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) z 14. 1. 2016, č. j. 9 As 244/2015 - 47, s tím, že ochrany proti nečinnosti při rozhodování o námítce podjatosti se lze bránit zásahovou žalobou.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

4. Soud se nejprve zabýval tím, zda je žaloba projednatelná. Žalobkyně totiž svou žalobou míří vůči specifické nečinnosti správního orgánu, navíc v situaci, kdy nebylo v době podání žaloby zřejmé, zda a jak vyčerpala prostředky nápravy ve smyslu § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).
5. Soud nejprve podotýká, že proti nečinnosti při vyřizování námítky podjatosti lze v souladu s převažujícím přístupem správních soudů skutečně brojit zásahovou žalobou dle § 82 s. ř. s. Jak uvádí i sama žalobkyně, rozhodnutí o námitce podjatosti není rozhodnutím podle § 65 s. ř. s., nelze proti němu brojit žalobou proti rozhodnutí a nelze se tak jeho vydání domáhat nečinností žalobou podle § 79 s. ř. s. NSS v citovaném rozsudku sp. zn. 9 As 244/2015 jednoznačně identifikoval potřebu účinné soudní ochrany, a to prostřednictvím zásahové žaloby; na uvedené navázal např. i v rozsudku z 21. 9. 2016, č. j. 10 As 149/2016 - 46. Jakkoli se tyto závěry týkaly možnosti obrany proti nečinnosti nadřízeného orgánu při rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o námitce podjatosti, je nutné je vztahovat i na rozhodování v prvním stupni. Výslovně přípustnost zásahové žaloby přímo proti řádnému nevyřízení námítky podjatosti (nevydání usnesení) konstatoval Krajský soud v Brně v rozsudku z 27. 4. 2018, č. j. 30 A 244/2017 - 34, č. 3784/2018 Sb. NSS, jakož i zdejší soud (rozsudek z 17. 2. 2020, č. j. 10 A 101/2017 - 36).
6. Pokud jde o nutnost vyčerpání prostředku nápravy, NSS v citovaném rozsudku sp. zn. 9 As 244/2015 uzavřel, že v případě podání zásahové žaloby spočívající v nečinnosti správního orgánu je tímto prostředkem opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu, které se s přihlédnutím k § 6 odst. 1 ve spojení s § 174 odst. 1 téhož zákona uplatní na všechny úkony správních orgánů. Tento prostředek je nutné vyčerpat i v případě nečinnosti ústředního orgánu státní správy, jako je žalovaný (usnesení rozšířeného senátu NSS z 20. 5. 2014, č. j. 8 Ans 2/2012 - 278, č. 3071/2014 Sb. NSS).
7. V tomto ohledu proto soud žalobkyni nejprve přípisem z 1. 11. 2024 vyzval ke sdělení, zda a jak využila jiné prostředky nápravy ve smyslu § 85 s. ř. s., a aby to soudu doložila. Žalobkyně v reakci z 7. 11. 2024 uvedla, že proti sdělení z 22. 7. 2024 podala marně rozklad a podnět dle § 80 správního řádu. Vzhledem k tomu, že nic dalšího neuvedla ani nedoložila, soud jí dále přípisem z 12. 11. 2024 jednak upozornil na jistý rozpor daný tím, že se domáhá vydání rozhodnutí (usnesení) o své námitce podjatosti a zároveň sdělení z 22. 7. 2024 napadá rozkladem; z jejího vyjádření nebylo ani zřejmé, vůči čemu uplatnila podnět dle § 80 správního řádu. Žalobkyni proto opětovně vyzval k prokázání podmínky § 85 s. ř. s. V odpovědi z 13. 12. 2024 žalobkyně zaslala kopii uvedeného rozkladu i podnětu dle § 80 správního řádu z 27. 9. 2024 (doklad o odeslání žalobkyně nedohledala), jakož i reakci žalovaného z 30. 11. 2024. Jejím závěrem je, že žalovaný nepovažuje podnět za opodstatněný, sdělení z 22. 7. 2024 neshledal ani nesprávným, ani nezákonným. Žalobkyně uvedla, že tím marně vyčerpala prostředky nápravy.
8. Z předložených podkladů, tj. rozkladu spojeného s podnětem podle § 80 správního řádu datovaného dnem 27. 9. 2024, jakož i tvrzení žalobkyně vyplývá, že toto podání uplatnila nejdříve dne 27. 9. 2024. Nadřízený orgán, jímž by měl být v tomto případě ministr pro místní rozvoj, měl na vyřízení daného podnětu/návrhu, byl-li mu postoupen, nejvýše 30 dní (§ 71 odst. 3 správního řádu). O případném opatření měl tudíž rozhodnout do úterý 29. 10. 2024 (tomu předcházela neděle a státní svátek), popřípadě později, bylo-li podání žalobkyně později doručeno. Žalobu ovšem žalobkyně podala již dne 18. 10. 2024, aniž tedy vyřízení svého podnětu vyčkala.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

9. Jinými slovy tak před podáním žaloby řádně nevyčerpala prostředky obrany proti jí tvrzené nečinnosti žalovaného ve smyslu § 85 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je zásahová žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky (to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný). Zásah identifikovaný žalobkyní, který má spočívat v nevydání usnesení o podané námitce podjatosti, je nutné vnímat jako postup dosud trvající. Judikatura se přitom dlouhodobě ustálila na závěru, že žalobce musí vyčerpat účinné prostředky nápravy, které má k dispozici (viz již usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 31. 8. 2005, č. j. 2 Afs 144/2004 - 110, č. 735/2006 Sb. NSS). Bylo by totiž v rozporu se zásadou subsidiarity správního soudnictví, aby žalovanému (resp. nadřízenému orgánu) nebyla dána možnost nápravy případného pochybení.
10. Pro úplnost soud dodává, že v případě zápůřčí zásahové žaloby se neuplatní závěry nálezu Ústavního soudu z 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20. Tento nález se zabýval nutností vyčerpat prostředky ochrany před podáním nečinnostní žaloby a dovodil, že nedostatek této podmínky řízení lze odstranit až v průběhu soudního řízení. NSS u zásahu spočívajícího v nečinnosti (při nezahájení řízení o odstranění stavby) dovodil použitelnost závěrů Ústavního soudu, učinil tak ovšem bez bližší argumentace (rozsudek NSS z 22. 3. 2022, č. j. 4 As 343/2021 - 31, bod 24, obdobně i rozsudek z 15. 9. 2023, č. j. 5 As 80/2023 - 30). Později však ve vztahu k zápůřčí žalobě obecně, jakkoli uvedené závěry citovaných rozsudků reflektoval, zaujal názor, že se citovaný nález neuplatní, a to zejména s ohledem na rozdílnost vymezení § 79 odst. 1 a § 85 s. ř. s. (rozsudek NSS z 26. 5. 2023, č. j. 4 As 16/2023 - 39, zvláště bod 39). Pokud jde o důvody odlišného přístupu k zásahové a nečinnostní žalobě, soud nyní v podrobnostech na odůvodnění posledně uvedeného rozhodnutí odkazuje.
11. Pro nynější věc je podstatné, že argumentace vztahující se k zápůřčím zásahům obecně se musí nutně uplatnit i v případě zásahu omisivního, spočívajícího ve faktické nečinnosti. Podmínky nepřipustnosti žaloby vymezené v § 85 s. ř. s. totiž nerozlišují aktivní konání a nečinnost správního orgánu a pro jejich rozlišování neexistuje rozumný důvod (nález Ústavního soudu sám o sobě takový důvod nepředstavuje, jelikož se vyjadřoval pouze k výkladu § 79 s. ř. s., a ani NSS v citovaných rozsudcích takový důvod nepředestřel). Ke stejnému závěru již dospěl zdejší soud např. v usneseních z 27. 6. 2024, č. j. 18 A 6/2024 - 35, nebo z 30. 4. 2024, č. j. 17 A 34/2024 - 80; poukázat lze i na podrobné odůvodnění staršího usnesení Krajského soudu v Plzni z 20. 7. 2022, č. j. 55 A 34/2022 - 14, bod 20 a násl.
12. Žaloba je proto nepřipustná a podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. musela být odmítnuta. O odmítnutí žaloby soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť nerozhodoval o věci samé (§ 49 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*).
13. O nákladech řízení o žalobě rozhodl soud podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. Jelikož soud žalobu odmítl, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud nerozhodoval o vrácení soudního poplatku, jelikož jej žalobkyně dosud nezaplatila a soud ji s ohledem na výše uvedené k zaplacení ani nevyzýval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní též rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 6. února 2025

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu